

Dr n. med. Lidia Poppek

Warszawa, 18.07.2013

Konsultant Wojewódzki
w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży
Instytut Psychiatrii i Neurologii
Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży
02-957 Warszawa
ul. Sobieskiego 9

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wpłynęło: data
Znak:	

Szanowna Pani

Krystyna Barbara Kozłowska

Rzecznik Praw Pacjenta

W związku z pismem RzPP-ZZP-076-45-6/KAS/2013 przedstawiam sytuację psychiatrii dzieci i młodzieży na Mazowszu.

Ok. 20% mieszkańców Mazowsza to osoby poniżej 18 roku życia. W tej grupie 16% dzieci spełnia kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych, a 6% dzieci wymaga stałej opieki specjalistycznej. Jednak leczy się zaledwie 11% dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 18 lat, spełniających kryteria zaburzeń psychicznych. Przy czym należy zaznaczyć, że nie posiadamy aktualnych danych statystycznych. Natomiast zarówno z obserwacji klinicznej, jak dostępnych danych w literaturze fachowej zaznacza się tendencja do coraz wcześniejszego wieku występowania zaburzeń psychicznych.

W Województwie Mazowieckim najgorzej przedstawia się dostępność do świadczeń ambulatoryjnych. Istnieje kilka cieszących się dobrą renomą Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży. Niestety nie można ustalić realnej liczby oraz rzeczywistej możliwości świadczeń zdrowotnych. Opieka jest ześrodkowana w Warszawie, a dostępność do lekarza psychiatry dzieci i młodzieży wiąże się z czasem oczekiwania ok. 2 do 3 miesięcy. Dostępność do psychologa z kolei limitowana jest obowiązkowym skierowaniem wystawianym przez lekarza psychiatrę. Brakuje również adekwatnej do wieku pacjentów i ich miejsca zamieszkania oferty terapeutycznej. Opieka środowiskowa praktycznie nie istnieje. Funkcjonuje jedynie Modelowy Ośrodek Rehabilitacji i Socjoterapii w Zagórz/Warszawy, dla młodzieży w wieku od 15 do 21 lat, posiadający 20 miejsc.

Na Mazowszu działają cztery oddziały dzienne, dwa w Warszawie, jeden w Józefowie, jeden w Zagórz k/Warszawy. Prowadzenie skutecznych oddziaływań terapeutycznych

często jest znacznie utrudnione ze względu na odległość tych ośrodków od miejsca zamieszkania pacjentów, a dostępność do tego typu świadczeń jest niewystarczająca.

W stosunku do opieki ambulatoryjnej i środowiskowej lepiej prezentuje się dostępność do świadczeń stacjonarnych. Na Mazowszu są cztery oddziały psychiatryczne tzw. zamknięte, dwa oddziały młodzieżowe, w których leczeni są pacjenci w wieku gimnazjalnym i licealnym oraz dwa oddziały dla dzieci młodszych. Liczba łóżek byłaby wystarczająca, gdyby szpitale i izby przyjęć nie pełni funkcji przewidzianych dla lecznictwa ambulatoryjnego i środowiskowego, a nawet funkcji opiekuńczych. Nadal oddziały psychiatryczne dla dzieci są traktowane jako miejsca, gdzie należy „umieścić” dziecko trudne, dla którego nie ma rozwiązań w polskim systemie oświatowym i wychowawczo-opiekuńczym.

Podsumowując struktura organizacyjna psychiatrii dzieci i młodzieży jest archaiczna, poważne braki dotyczą opieki psychiatrycznej nad małymi dziećmi, w zasadzie nie istnieją programy profilaktyczne.

Prawidłowa opieka nad dzieckiem z zaburzeniami psychicznymi i nad dziećmi trudnymi wymaga międzyresortowych działań (resort oświaty, sprawiedliwości, zdrowia, opieki społecznej).

Konieczne zmiany organizacyjne wymagają wyraźnych nakładów finansowych i organizacyjnych ze strony gmin, powiatów i województw, ale również wyraźnego wzrostu wyceny świadczeń przez NFZ (nie chodzi tu o symboliczną złotówkę).

Fundamentalnym problemem jest kształcenie lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, których dramatycznie brakuje, a niekorzystne warunki pracy i płacy powodują odpływ kadry lekarskiej z ośrodków pracujących w oparciu o kontrakt z NFZ. Wyraźne braki dotyczą również dziecięcych psychologów klinicznych oraz terapeutów mających przygotowanie i kwalifikacje potrzebne do pracy z dziećmi i młodzieżą.

Warto również zwrócić uwagę, że pacjenci chętnie wybierają placówki wysoko specjalistyczne, co powoduje, że w Województwie Mazowiecki leczą się pacjenci z całej Polski, a nie tylko z Mazowsza.

Z poważaniem

KONSULTANT WOJEWÓDZKI
W ZIEDZINIE PSYCHIATRII DZIECI I MŁODZIEŻY
Lidia Popek
dr n. med. Lidia Popek